Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
GERARD WILLIAM HOGAN
esitatud 5. detsembril 2018 [1]

Kohtuasi C-450/17 P

Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank
versus

Euroopa Keskpank (EKP)

Apellatsioonkaebus – Majandus- ja rahapoliitika – Krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve – Määrus (EL) nr 1024/2013 – Artikli 6 lõige 4 – Määrus (EL) nr 468/2014 – Artikli 70 lõige 1 – Ühtne järelevalvemehhanism – Euroopa Keskpanga (EKP) pädevus – Pädevuse detsentraliseeritud teostamine riiklike asutuste poolt – Krediidiasutuse liigitamine oluliseks üksuseks – EKP otsene järelevalve – Erand – Konkreetsete asjaolude esinemine – Järelevalve alla kuuluva üksuse oluliseks liigitamise asjakohatus

1. Juhtiva Ameerika Ühendriikide investeerimispanga Lehman Brothers kokkuvarisemist septembris 2008 peetakse üldiselt üleüldise finants- ja panganduskriisi avalöögiks, mis ähvardas enda alla matta peaaegu kõikide arenenud riikide majanduse. Kriis oli nii tõsine ja kauakestev – nõudes pankade rekapitaliseerimist ja riigistamist mitmes liikmesriigis –, et see kujutas endast eksistentsiaalset ohtu mitme euroala liikmesriigi finantsstabiilsusele ning mõnel hetkel isegi euro vääringu püsimisele.

2. Vastavalt on kriis heitnud ka pika varju. Alates sellest ajast on seadusandjad ja regulaatorid püüdnud mõista selle panganduskriisi tohutut ulatust ja seda, kuidas seni täiesti adekvaatseks peetud reguleerimissüsteem ei suutnud neil süngetel aegadel pärast 2008. aastat raskustega põrkudes enam oma ülesandeid täita. Üks liidu seadusandja järeldusi oli, et 2008. aasta kriisi paljastatud reguleerimisvigade keskmes seisid pangandusväline laenuvahendus ja suutmatus mõista suurematest krediidiasutustest potentsiaalselt lähtuvat süsteemset riski.

3. Mitmelgi moel on see kõik taustaks käesolevale apellatsioonkaebusele, mille on esitanud Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank (edaspidi „apellant“), kes palub tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. mai 2017. aasta kohtuotsuse Landeskreditbank Baden-Württemberg *vs.* EKP (T-122/15, EU:T:2017:337) (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“). Selle kohtuotsusega jättis Üldkohus rahuldamata apellandi nõude tühistada Euroopa Keskpanga (edaspidi „EKP“) 5. jaanuari 2015. aasta otsus ECB/SSM/15/1. See EKP otsus oli tehtud nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT 2013, L 287, lk 63; edaspidi „alusmäärus“), artikli 6 lõike 4 ja artikli 24 lõike 7 alusel. Nimetatud otsusega (edaspidi „vaidlusalune otsus“) oli EKP keeldunud tunnustamast, et hageja kujutab endast vähem olulist üksust kõnealuse määruse artikli 6 lõike 4 tähenduses.

1 Algkeel: inglise.

4. Apellandi liigitamine oluliseks üksuseks tähendab, et tema üle teostab otsest usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet EKP ja mitte Saksamaa pädev asutus. Apellant väidab, et ta tuleks liigitada vähem oluliseks üksuseks „konkreetsete asjaolude“ esinemise tõttu vastavalt alusmääruse artikli 6 lõikele 4 ja Euroopa Keskpanga 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 468/2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Keskpanga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ELT 2014, L 141, lk 1; edaspidi „ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus“), artiklile 70. Enne selle argumendi kaalumist on vaja kõigepealt välja tuua asjakohased õigusnormid.

I. Õiguslik raamistik

A. Alusmäärus

5. Alusmääruse artikli 1 lõikes 1 on sätestatud, et „[k]äesoleva määrusega antakse EKP-le krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga seotud eriülesanded eesmärgiga aidata kaasa krediidiasutuste turvalisusele ja toimekindlusele ning finantssüsteemi stabiilsusele liidus ja kõikides liikmesriikides, pidades täiel määral ja kohase hoolsusega silmas siseturu ühtsust ja terviklikkust, tuginedes krediidiasutuste võrdsele kohtlemisele, et vältida õigusnormide erinevuste ärakasutamist“.

6. Alusmääruse artiklis 2 „Mõisted“ on sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

9) „ühtne järelevalvemehhanism“ – EKPst ja osalevate liikmesriikide riiklikest pädevatest asutustest koosnev finantsjärelevalve süsteem, mida on kirjeldatud käesoleva määruse artiklis 6“.

7. Alusmääruse artikli 4 „EKP-le antavad ülesanded“ lõikes 1 on sätestatud, et „EKP-l on artikli 6 raamistikus käesoleva artikli lõike 3 kohaselt ainupädevus täita usaldatavusnõuete täitmise järelevalve eesmärgil järgmisi ülesandeid seoses kõigi osalevates liikmesriikides asutatud krediidiasutustega“.

8. Alusmääruse artiklis 6 „Koostöö ühtse järelevalvemehhanismi raames“ on sätestatud:

„1. EKP täidab oma ülesandeid ühtse järelevalvemehhanismi raames, mis hõlmab EKP-d ja riiklikke pädevaid asutusi. EKP vastutab ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest.

[…]

4. Seoses artiklis 4, välja arvatud selle lõike 1 punktides a ja c, kindlaksmääratud ülesannetega on EKP-l käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud kohustused ning riiklikel pädevatel asutustel käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud kohustused käesoleva artikli lõikes 7 osutatud raamistikus ja menetlusi kasutades järgmiste krediidiasutuste, finantsvaldusettevõtjate või segafinantsvaldusettevõtjate või mitteosalevates liikmesriikides asutatud krediidiasutuste osalevates liikmesriikides asutatud filiaalide üle:

– mis on konsolideerituna vähem olulised osalevate liikmesriikide piires kõrgeimal konsolideerimistasemel või üksikult konkreetsetel juhtudel mitteosalevates liikmesriikides asutatud krediidiasutuste osalevates liikmesriikides asutatud filiaalide puhul. Olulisust hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

i) suurus;

ii) olulisus liidu või mis tahes osaleva liikmesriigi majanduse seisukohast;

iii) piiriülese tegevuse olulisus.

Eespool esitatud esimest lõiku silmas pidades ei peeta krediidiasutust, finantsvaldusettevõtjat või segafinantsvaldusettevõtjat vähem oluliseks, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest, välja arvatud juhul, kui see on õigustatud konkreetse olukorraga, mis täpsustatakse metoodikas:

i) varade koguväärtus ületab 30 miljardit eurot;

ii) varade koguväärtuse ja asutamiskohaks oleva osaleva liikmesriigi SKP suhe ületab 20%, välja arvatud juhul, kui varade koguväärtus jääb alla 5 miljardi euro;

iii) pärast seda, kui riiklik pädev asutus on teatanud, et ta peab sellist krediidiasutust või ettevõtjat sisemajanduse jaoks märkimisväärselt oluliseks, teeb EKP otsuse, millega ta kinnitab pärast omapoolset põhjalikku (sealhulgas bilansi) hindamist kõnealuse krediidiasutuse või ettevõtja olulisust.

Samuti võib EKP omal algatusel pidada krediidiasutust või ettevõtjat olulist tähtsust omavaks, kui see on asutanud panganduse tegelevaid tütarettevõtjaid rohkem kui ühes osalevas liikmesriigis ning tema piiriülene vara ja piiriülesed kohustused moodustavad märkimisväärse osa tema vara või kohustuste koguväärtusest vastavalt metoodikas sätestatud tingimustele.

Krediidiasutusi või ettevõtjaid, kes on taotlenud või saanud otse avaliku sektori finantsabi Euroopa Finantsstabiilsuse Fondist või Euroopa stabiilsusmehhanismist, ei käsitata vähem olulistena.

Olenemata eelmistest lõikudest, täidab EKP talle käesoleva määrusega antud ülesandeid kolme kõige olulisema krediidiasutuse suhtes igas osalevas liikmesriigis, kui konkreetsete asjaoludega ei ole põhjendatud teisiti.

[…]

5. Lõikes 4 osutatud krediidiasutuste puhul teeb EKP lõikes 7 kindlaks määratud raamistikus järgmist:

a) väljastab riiklikele pädevatele asutustele määrusi, suuniseid või üldisi juhiseid, mille kohaselt riiklikud pädevad asutused täidavad artiklis 4, välja arvatud selle lõike 1 punktides a ja c, kindlaks määratud ülesandeid ja võtavad vastu järelevalveotsuseid.

Sellised juhised võivad olla seotud artikli 16 lõikes 2 osutatud konkreetsete volitustega krediidiasutuste konsolideerimisgruppide või kategooriate puhul, eesmärgiga tagada ühtse järelevalvemehhanismi raames järelevalvetulemuste järjepidevus;

b) kui see on vajalik kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise tagamiseks, võib EKP igal ajal kas omal algatusel pärast riiklike pädevate asutustega konsulteerimist või riikliku pädeva asutuse taotlusel otsustada teostada ise vahetult kõiki asjakohaseid volitusi ühe või enama lõikes 4 osutatud krediidiasutuse puhul, sealhulgas juhul, kui krediidiasutus on taotlenud või saanud kaudset finantsabi Euroopa Finantsstabiilsuse Fondist või Euroopa stabiilsusmehhanismist;

c) teostab süsteemi toimimise üle järelevalvet, tuginedes käesolevas artiklis ja eelkõige lõike 7 punktis c sätestatud kohustustele ja menetlustele;

d) võib igal ajal kasutada artiklites 10–13 osutatud volitusi;

e) võib taotleda riiklikelt pädevatelt asutustelt samuti ajutiselt või pidevalt teavet nende poolt käesoleva artikli alusel ülesannete täitmise kohta.

6. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 5 kohaldamist, täidavad riiklikud pädevad asutused artikli 4 lõike 1 punktides b, d–g ja i osutatud ülesandeid ja vastutavad nende täitmise eest ning võtavad vastu kõik asjakohased järelevalveotsused seoses käesoleva artikli lõike 4 esimeses lõigus osutatud krediidiasutustega käesoleva artikli lõikes 7 osutatud raamistikus ja menetlusi kasutades.

[…]

7. EKP võtab riiklike pädevate asutustega konsulteerides ja järelevalvenõukogu ettepaneku põhjal vastu ja avaldab raamistiku käesoleva artikli rakendamise praktiliseks korraldamiseks. Raamistik hõlmab vähemalt järgmist […].“

B. Ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus

9. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklis 1 „Reguleerimisese ja eesmärk“ on sätestatud:

„1. Käesoleva määrusega sätestatakse järgmised eeskirjad:

a) [alus]määruse artikli 6 lõikes 7 osutatud raamistik, st raamistik [alus]määruse artikli 6 rakendamise praktiliseks korraldamiseks seoses koostööga ühtse järelevalvemehhanismi raames, mis hõlmab järgmist:

   i) konkreetne metoodika järelevalve alla kuuluva üksuse olulisuse hindamiseks ja läbivaatamiseks vastavalt [alus]määruse artikli 6 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele ning hindamisest tulenev kord;

[…]“.

10. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklis 70 „Konkreetsed asjaolud, mille tõttu järelevalve alla kuuluv oluline üksus liigitatakse vähem oluliseks“ on sätestatud:

„1. [alus]määruse artikli 6 lõike 4 teises ja viiendas lõigus osutatud konkreetsed asjaolud (edaspidi „konkreetsed asjaolud“) esinevad konkreetsete faktide korral, mille kohaselt on oluliseks liigitamine [alus]määruse eesmärke ja põhimõtteid ning eelkõige kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise tagamise vajadust arvestades asjakohatu.

2. Mõistet „konkreetsed asjaolud“ tõlgendatakse kitsendavalt.“

11. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 71 „Konkreetsete asjaolude esinemise hindamine“ lõikes 1 on sätestatud:

„Konkreetsete asjaolude esinemist, mis õigustaksid muidu olulise üksuse liigitamist vähem oluliseks järelevalve alla kuuluvaks üksuseks, hinnatakse juhtumipõhiselt ning iga järelevalve alla kuuluva üksuse või grupi puhul eraldi, mitte järelevalve alla kuuluvate üksuste liikide kaupa.“

II. Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

12. Apellant on Baden-Württembergi liidumaa (Saksamaa) investeerimis- ja arenduspank (Förderbank). Pank asutati Baden-Württembergi liidumaa piirkondliku krediidipanga seaduse § 1 lõike 1 alusel ja tegemist on avalik-õigusliku juriidilise isikuga, mille ainuaktsionär on Baden-Württembergi liidumaa.

13. EKP teatas 25. juunil 2014 apellandile sisuliselt, et tema olulisust arvestades peaks ta kuuluma EKP ainujärelevalve alla, mitte aga ühtse järelevalvemehhanismi raames jagatud järelevalve alla, nagu on ette nähtud alusmääruse artikli 6 lõikes 4, ja palus tal esitada oma seisukohad.

14. Apellant esitas 10. juulil 2014 sellele analüüsile vastulause, tuues eelkõige esile konkreetsete asjaolude esinemise alusmääruse artikli 6 lõike 4 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklite 70 ja 71 tähenduses.

15. 1. septembril 2014 tegi EKP otsuse, milles ta liigitas hageja oluliseks üksuseks alusmääruse artikli 6 lõike 4 tähenduses.

16. 6. oktoobril 2014 esitas hageja alusmääruse artikli 24 lõigete 1, 5 ja 6 ning Euroopa Keskpanga 14. aprilli 2014. aasta otsuse 2014/360/EL vaidlustusnõukogu asutamise ja selle kodukorra kohta (ELT 2014, L 175, lk 47) artikli 7 alusel taotluse selle otsuse läbivaatamiseks. 23. oktoobril 2014 toimus vaidlustusnõukogus ärakuulamine.

17. 20. novembril 2014 võttis vaidlustusnõukogu vastu arvamuse, milles leidis, et EKP otsus on seaduslik.

18. 5. jaanuaril 2015 tegi EKP vaidlusaluse otsuse, mis tunnistas kehtetuks ja asendas 1. septembri 2014. aasta otsuse, liigitades hageja endiselt oluliseks üksuseks.

19. EKP märkis vaidlusaluses otsuses, et apellandi varade väärtus ületab 30 miljardit eurot, ja lükkas tagasi tema argumendid, mille kohaselt esinevad tema puhul „konkreetsed asjaolud“ alusmääruse artikli 6 lõike 4 tähenduses, mis põhjendaksid tema suhtes jätkuvalt otsese usaldatavusnõuete täitmise järelevalve teostamist Saksamaa asutuste poolt.

20. EKP rõhutas selles otsuses sisuliselt järgmist:

– hageja liigitamine oluliseks üksuseks ei ole vastuolus alusmääruse eesmärkidega;

– üksuse riskiprofiil ei ole tema liigitamise etapis tähtis;

– isegi kui EKP tuvastaks hageja puhul konkreetsete asjaolude esinemise, peaks ta kontrollima, kas sellised asjaolud õigustavad hageja ümberliigitamist vähem oluliseks üksuseks;

– ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 2 kohaselt tõlgendatakse mõistet „konkreetsed asjaolud“ kitsalt ja seega saab üksuse „olulisest“ „vähem oluliseks“ ümber liigitada vaid siis, kui EKP otsene järelevalve on asjakohatu;

– tõlgendamisel proportsionaalsuse põhimõtte arvesse võtmine ei saa teda kohustada kontrollima, kas alusmääruse artikli 6 lõike 4 kriteeriumide kohaldamine üksuse suhtes on proportsionaalne, ja hindamine, kas üksuse oluliseks liigitamine oli „asjakohatu“, ei võrdu proportsionaalsuse analüüsimisega;

– riiklike järelevalveraamistike sobivus ja nende suutlikkus kohaldada rangemaid järelevalvestandardeid ei võimalda järeldada, et otsese usaldatavusnõuete täitmise järelevalve teostamine EKP poolt oleks asjakohatu, kuna alusmääruse kohaselt ei pea selle eeltingimusena tõendama, et riiklikud järelevalveraamistikud või riiklikud järelevalvestandardid on mittesobivad.

III. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

21. Üldkohtu kantseleisse saabus 12. märtsil 2015 apellandi hagiavaldus, milles ta nõudis vaidlusaluse otsuse tühistamist. Apellant esitas oma nõude põhjendamiseks viis väidet, millest esimene käsitleb alusmääruse artikli 6 lõike 4 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 rikkumist seoses EKP kohaldatud kriteeriumide valikuga, teine ilmseid vigu faktide hindamisel, kolmas põhjendamiskohustuse rikkumist, neljas võimu kuritarvitamist, kuna EKP ei teostanud oma kaalutlusõigust, ning viies asjaolu, et EKP rikkus oma kohustust võtta arvesse juhtumi kõiki olulisi asjaolusid.

22. Vaidlustatud kohtuotsuses jättis Üldkohus apellandi tühistamishagi rahuldamata.

IV. Poolte nõuded Euroopa Liidu Kohtus

23. Apellant palub Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

– tühistada vaidlusalune otsus, millega jäeti kehtima EKP 1. septembri 2014. aasta asendusotsuse tagajärjed;

– teise võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja saata kohtuasi Üldkohtule uuesti läbivaatamiseks;

– mõista kohtukulud välja EKP-lt.

24. EKP ja komisjon omakorda paluvad Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

– mõista kohtukulud välja apellandilt.

V. Apellatsioonkaebus

25. Oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab apellant kolm väidet: esiteks, alusmääruse artikli 6 lõike 4 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 tõlgendamisel ja kohaldamisel on rikutud liidu õigust; teiseks, vaidlusalust otsust on moonutatud ning põhjendamise nõudeid on valesti hinnatud, ja kolmandaks, Üldkohus on rikkunud menetlusnorme, kuna ta on lähtunud menetluse esemega mitte seotud aspektidest.

A. Apellatsioonkaebuse esimene väide: alusmääruse artikli 6 lõike 4 ning ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 tõlgendamisel ja kohaldamisel on rikutud liidu õigust

26. Esimene apellatsioonkaebuse väide jaguneb kolme ossa.

1. Alusmääruse artikli 6 lõike 4 teise lõigu ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 ebaõige tõlgendamine

27. Esimeses osas väidab apellant, et Üldkohus tõlgendas valesti alusmääruse artikli 6 lõike 4 teist lõiget ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõiget 1.

28. Apellant tugineb kolmele argumendile.

a) Ebaõige grammatiline tõlgendamine

29. Esiteks leiab apellant, et Üldkohus järeldas valesti, et „konkreetsed asjaolud“ [2], mis toovad kaasa üksuse liigitamise vähem oluliseks üksuseks, esinevad ainult siis, kui alusmääruse eesmärkide saavutamiseks sobib riiklike asutuste otsene järelevalve paremini kui EKP otsene järelevalve. Apellandi väitel põhines mõiste „asjakohatu“ [3] sõnasõnaline tõlgendus Üldkohtu poolt ainuüksi proportsionaalsuse põhimõtet käsitleval Euroopa Kohtu praktikal, mille kohaselt küsimus, kas ELi akt on asjakohane, keskendub sellele, kas see on sobiv saavutamaks asjaomaste õigusnormidega taotletud seaduslikke eesmärke. [4] Apellandi väitel tugines Üldkohus selle mõiste kasutusele täiesti teistsuguses kontekstis ja mitte selle mõiste tavalisele tähendusele.

30. Lisaks väidab apellant, et Üldkohus eeldas ekslikult, et ainult ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse (ja seega mõiste „asjakohatu“) ingliskeelne versioon on otsustav, rikkudes sellega põhimõtet, et kõik keeleversioonid on võrdselt autentsed. Apellant väidab, et terminid „geeignet“, „aptes“, „idóneos“, „idonei“ ja „geschikt“, mida kasutatakse vastavalt 16. juuni 2015. aasta kohtuotsuse Gauweiler jt [5] saksa-, prantsus-, hispaania-, itaalia- ja hollandikeelses versioonis, ei vasta terminitele „unangemessen“, „inapproprié“, „inadecuada“, „inappropriata“ ja „niet passend“, mida kasutatakse ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõikes 1.

31. Apellandi väitel on „asjakohatu“ ja „konkreetsed asjaolud“ määratlemata õigusmõisted. Alusmääruse artikli 6 lõiget 4 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklit 70 tuleks seetõttu tõlgendada nende eesmärgi ja üldise struktuuri alusel esimuslike õigusaktide kontekstis.

32. EKP ja komisjon väidavad, et see argument tuleks tagasi lükata. Nõustun sellega.

2 Vt alusmääruse artikli 6 lõike 4 teine lõik.

3 Vt ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõige 1 ja vaidlustatud kohtuotsuse punkt 46.

4 16. juuni 2015. aasta kohtuotsus Gauweiler jt (C-62/14, EU:C:2015:400, punkt 67).

5 C-62/14, EU:C:2015:400, punkt 67.

33. Kõigepealt on oluline märkida, et apellant ei vaidlusta alusmääruse artikli 6 lõike 4 ega ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 kehtivust. Käesolevas menetluses ja ka varasemas menetluses Üldkohtus seisneb küsimus nende sätete tõlgendamises. Lisaks, kuivõrd apellandi vara ületab 30 miljardit eurot[6], järeldub sellest vastavalt alusmääruse artikli 6 lõike 4 teisele lõigule, et teda „ei peeta […] vähem oluliseks […], välja arvatud juhul, kui see on õigustatud [konkreetsete asjaoludega]“. Lisaks võib märkida, et apellant ei vaidle vastu EKP hinnangule, et tema vara ületas suuresti kohaldatavat seadusandja ette nähtud künnist.

34. Minu arvates tuleb fraasi „välja arvatud juhul, kui see on õigustatud [konkreetsete asjaoludega]“ alusmääruse artikli 6 lõike 4 teises lõigus mõista nii, et selles sättes määratletud üksikasjalikest kriteeriumidest *ühelegi* vastava üksuse liigitamine vähem oluliseks üksuseks on erand üldreeglist, mille kohaselt peab otsest usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet sellise üksuse üle, mis muidu neile kriteeriumidele vastab, tegema EKP. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 kohaselt esinevad sellised „konkreetsed asjaolud“ siis, kui üksuse liigitamine oluliseks oleks „asjakohatu“, võttes arvesse alusmääruse eesmärke ja põhimõtteid ning eelkõige vajadust tagada kõrgete järelevalvestandardite järjepidev kohaldamine ja, lisaksin, vajadust olla valvel võimalike varjatud süsteemsete riskide suhtes, mis lähtuvad suure varade mahuga olulistest krediidiasutustest. Seda rõhutab asjaolu, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõikes 2 on sätestatud, et mõistet „konkreetsed asjaolud“ alusmääruse artikli 6 lõike 4 teises lõigus tuleb tõlgendada kitsalt. Ilmne järeldus sellest on, et ühelegi asjaomastest kriteeriumidest vastava üksuse liigitamine vähem oluliseks on olemuslikult päris erandlik ja kõrvalekaldumine normist. Kõik see omakorda tähendab, et kui mõni artikli 6 lõikes 4 määratletud kriteerium on täidetud, siis peab selline krediidiasutus nagu apellant, kes soovib tugineda „konkreetsete asjaolude“ esinemisele kõnealuse sätte tähenduses, tegema seda mitte pelgalt väitega, vaid hoopis tõendama oma väidet eriti veenvalt.

35. Leian, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 44, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 sõnastus rõhutab kontrollimist, kas EKP otsene järelevalve sellise üksuse suhtes, mida põhimõtteliselt ei tuleks liigitada vähem oluliseks[7] ja mis peaks seega alluma EKP otsesele järelevalvele, on asjakohane või mitte. Nagu Üldkohus õigesti märgib, ei ole alusmääruse artikli 6 lõike 4 teises lõigus ega ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõikes 1 kordagi mainitud, et oleks vaja analüüsida EKP otsese järelevalve vajadust olulise üksuse üle, ega asjaolu, et riiklike asutuste otsene järelevalve on alusmääruse eesmärkide saavutamiseks sama sobiv kui järelevalve, mida teostab üksnes EKP.[8]

36. Selles suhtes on õigusraamistik selge. Lähtuma peab eeldusest, et iga krediidiasutus, mis vastab mõnele üksikasjalikule kriteeriumile alusmääruse artikli 6 lõike 4 teises lõigus, on liidu seadusandja poolt loetud või määratud „oluliseks“, mistõttu on nõutav EKP otsene järelevalve. Kui sellise üksuse nagu apellant varad ületavad 30 miljardi euro künnise, siis lähtub liidu seadusandja *ex ante* eeldusest, et nõutav on EKP otsene järelevalve, *välja arvatud juhul*, kui veenvalt tõendatakse konkreetsete asjaolude olemasolu, mis tühistab selle eelduse vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõikele 1.

37. Ent millised on need konkreetsed asjaolud, mis apellant on esitanud toetamaks väidet, et ta tuleks lugeda kuuluvaks artikli 6 lõike 4 erandi kohaldamisalasse? Peamised selles kontekstis esitatud argumendid on seotud tema ärimudelit reguleerivate õigusnormidega ja tema jaetegevuse laadiga. Konkreetsemalt väidab apellant, et seadusandja on sätestanud tema peamise eesmärgina rahastamise konkreetsete avalike ülesannete täitmiseks ning kohustanud Baden-Württembergi liidumaad

6 Euroopa Kohtu toimikust nähtub, et apellandi varade koguväärtus asjaomasel kuupäeval oli 70,682 miljardit eurot.

7 Vastavalt üksikasjalikele kriteeriumidele, mis on piiritletud alusmääruse artikli 6 lõike 4 teises lõigus.

8 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 44 ja 46.

võimaldama talle vahendid nende ülesannete täitmiseks. Lisaks väidab ta, et tema ärimudel on sisuliselt riskivaba, tema asukoht on peaaegu täielikult ühe liikmesriigi territooriumil, tema väga lihtne struktuur võimaldab usaldusväärset riskijuhtimist ning isegi et ta ei ole krediidiasutusena Saksamaa pangandussüsteemis süsteemselt oluline.

38. Minu arvates, isegi kui eeldada nende argumentide faktilist õigsust, ei puutu nad käesoleva juhtumi puhul asjasse. Alusmääruses ega ühtses järelevalvemehhanismi raammääruses ei ole midagi, millest nähtuks, et panga juriidiline struktuur, tema pangandustegevust või ärimudelit reguleerivate õigusnormide olemasolu või temast pangandusstabiilsusele lähtuva riski laad oleksid olulised tema määramisel oluliseks alusmääruse kohaselt. Siin võib arvesse võtta, et alusmääruse artikli 1 kolmanda lause kohaselt „võtab EKP […] täielikult arvesse krediidiasutuste erinevaid liike, ärimudeleid ja suurust“, mis tähendab, et õigusraamistiku kohaselt teostab EKP järelevalvet erinevate ärimudelitega krediidiasutuste üle. Üks täiendavatest õppetundidest, mille liidu seadusandja sai 2008. aasta finantskriisist, oli see, et palju varasemaid kergekäelisi eeldusi konkreetsete krediidiasutuste finantsriski laadi või süsteemse olulisuse kohta osutusid lõppkokkuvõttes alusetuiks, kui need tegelikkuses proovile pandi. Just seepärast lähtubki alusmäärus *ex ante* eeldusest, et taolise varade suurusega krediidiasutus peaks kuuluma EKP järelevalve alla olenemata sellest, kas ta kujutab või ei kujuta endast reaalset süsteemset riski finantsstabiilsusele. Sellest tuleneb, et tajutav süsteemse riski puudumine ei tähenda iseenesest, et asjaomase krediidiasutuse liigitamine oluliseks üksuseks alusmääruse artikli 6 lõike 4 tähenduses oleks seetõttu asjakohatu.

39. Üldkohtu tuginemist [9] 16. juuni 2015. aasta kohtuotsuse Gauweiler jt (C-62/14, EU:C:2015:400) punkti 67 sõnastusele, et tõlgendada terminit „asjakohatu“, ei saa minu meelest pidada õiguslikult vääraks. Kuigi 16. juuni 2015. aasta kohtuotsuse Gauweiler jt (C-62/14, EU:C:2015:400) punkt 67 on kahtlemata seotud proportsionaalsuse põhimõttega, viitas Üldkohus sellele punktile pelgalt illustreerimaks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 46, et millegi asjakohasuse analüüsimine erineb selle analüüsimisest, kas see läheb kaugemale vajalikust.

40. Lisaks ei veena mind apellandi argumendid, mis puudutavad ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 ja 16. juuni 2015. aasta kohtuotsuse Gauweiler jt (C-62/14, EU:C:2015:400) punkti 67 erinevaid keeleversioone. Ma leian, et vastavalt kohtuotsuse Gauweiler jt (C-62/14, EU:C:2015:400, punkt 67) saksa-, prantsus-, hispaania, itaalia- ja hollandikeelses versioonis kasutatud terminid „geeignet“, „aptes“, „idóneos“, „idonei“ ja „geschikt“ on ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõikes 1 kasutatud terminite „unangemessen“, „inapproprié“, „inadecuada“, „inappropriata“ ja „niet passend“ tavalise tähenduse antonüümid. Vastavalt on ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 grammatilisest tõlgendusest ilmne, et üksuse järelevalve riigi pädeva asutuse poolt on lubatud ainult siis, kui EKP otsene järelevalve on alusmääruse eesmärke arvestades ebasobiv või ebapiisav või „asjakohatu“. See võib juhtida näiteks siis, kui EKP ei suuda usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet kohaselt korraldada.

b) Proportsionaalsuse põhimõte

41. Teiseks leiab apellant, et Üldkohus ei tõlgendanud alusmääruse artikli 6 lõike 4 teist lõiku ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõiget 1 kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, mida kohaldatakse pädevuste suhtes ELL artikli 5 lõike 4 alusel.

42. Apellant väidab, et Üldkohus leidis vääralt, et pädevuste suhtes kohaldatav proportsionaalsuse põhimõte ei ole alusmääruse artikli 6 lõike 4 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 tõlgendamisel asjakohane [10] tulenevalt asjaolust, et „riiklikud asutused [tegutsevad] ühtse järelevalvemehhanismi alusel liidu ainupädevuse detsentraliseeritud pädevuse teostamise raames, mitte

9 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 45.

10 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 66–72.

aga riiklikku pädevust teostades“.[11] Apellant leiab, et ELL artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõte on kohaldatav ka liidu ainupädevuste suhtes ning järelikult peab EKP seda järgima, kui ta tegutseb Euroopa järelevalveasutusena ning eelkõige kui ta liigitab üksuse oluliseks või vähem oluliseks.

43. Apellant leiab, et alusmääruse artiklite 4 ja 6 terviklikust analüüsist tuleneb, et EKP-l on oluliste üksuste järelevalve ainupädevus, samas kui riiklikele asutustele on jäetud nende senine pädevus vähem oluliste üksuste suhtes. Alusmääruse põhjendused 15, 28[12] ja 37–40[13] ei toeta Üldkohtu vastupidist järeldust.

44. Apellant väidab samuti, et kuivõrd alusmääruse õiguslik alus on ELTL artikli 127 lõige 6, ei või nõukogu vastupidi Üldkohtu seisukohtadele vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63 ja 72 anda volitusi pädevatele riiklikele asutustele. Ta jätkab väitega, et vastavalt ELL artikli 5 lõikele 4 ei ole EKP otsene järelevalve vajalik, kui pädevad riiklikud asutused on võimelised saavutama alusmääruse eesmärke. Ta väidab, et „konkreetsed asjaolud“ alusmääruse artikli 6 lõike 4 teise lõigu tähenduses eksisteerivad, kui tulenevalt konkreetse olukorra faktilistest asjaoludest on pädevate riiklike asutuste otsene usaldatavusnõuete täitmise järelevalve vähemalt niisama tõhus alusmääruse eesmärkide saavutamiseks kui EKP otsene järelevalve. Sellisel juhul tuleb oluline üksus ümber liigitada vähem oluliseks üksuseks.

45. EKP ja komisjon on seisukohal, et see argument tuleks tagasi lükata. Mina nõustun nendega.

46. Kõigepealt on oluline märkida, et apellandid ei väida, et mõni alusmääruse või ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse säte oleks vastuolus ELL artikli 5 lõikes 4 ette nähtud proportsionaalsuse põhimõttega.[14]

47. Pigem leiab apellant, et kuivõrd alusmääruse artiklites 4 ja 6 antakse pelgalt oluliste üksuste järelevalve ainuvolitus EKP-le, samal ajal kui riiklikele asutustele on jäetud põhimõtteliselt pädevus vähem oluliste üksuste suhtes, siis peab EKP, kui ta analüüsib, kas liigitada üksus „konkreetsete asjaolude“ alusel vähem oluliseks üksuseks, järgima proportsionaalsuse põhimõtet. Seega peab EKP juhtumipõhiselt analüüsima, kas konkreetse üksuse usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet saaks niisama hästi teha pädev riiklik asutus, millisel juhul tuleks asjaomane üksus liigitada vähem oluliseks.

48. Eeltoodust tuleneb, et on vaja analüüsida, kas Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta hindas EKP ja asjaomaste riiklike asutuste pädevuste jaotust vähem oluliste üksuste osas vastavalt alusmääruse artiklitele 4 ja 6, enne kui asuda analüüsima proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist nimetatud kohtu poolt.

1) Pädevuste jaotus

49. Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 63, et „nõukogu delegeeris EKP-le seoses alusmääruse artikli 4 lõikes 1 ette nähtud ülesannetega ainupädevuse ja et selle määruse artikli 6 ainus eesmärk on võimaldada teostada seda pädevust ühtse järelevalvemehhanismi[15] raamistikus detsentraliseeritult, kuid EKP järelevalve all, riiklikel asutustel vähem oluliste üksuste suhtes ja seoses

11 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 72.

12 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 56 jt.

13 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 58.

14 Vt nt 12. mai 2011. aasta kohtuotsus Luksemburg *vs.* Parlament ja nõukogu (C-176/09, EU:C:2011:290), punktid 61–72. Selles asjas väitis Luksemburgi Suurhertsogiriik, et direktiivi säte rikub proportsionaalsuse põhimõtet, kuivõrd kriteerium, mis määrab kindlaks selle direktiivi kohaldamisala, ei ole tema eesmärki arvestades asjakohane.

15 Alusmääruse artikli 2 lõikes 9 on sätestatud, et „„ühtne järelevalvemehhanism“ – EKPst ja osalevate liikmesriikide riiklikest pädevatest asutustest koosnev finantsjärelevalve süsteem, mida on kirjeldatud käesoleva määruse artiklis 6“.

alusmääruse artikli 4 lõike 1 punktides b ja d–i ette nähtud ülesannetega, andes samas EKP-le ainupädevuse määratleda mõiste „konkreetsed asjaolud“ sisu selle määruse artikli 6 lõike 4 teise lõigu tähenduses, mida rakendati ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklite 70 ja 71 vastuvõtmisega“.

50. Omalt poolt nõustun ma täielikult Üldkohtu analüüsiga. Alusmääruse artikli 4 lõige 1 annab EKP-le ainupädevuse täita selle määruse artikli 6 raamistikus üheksat konkreetset ülesannet seoses „*kõigi*“ osalevates liikmesriikides asutatud krediidiasutustega[16]. Siin tuleb arvesse võtta, et selles suhtes ei tehta alusmääruse artiklis 4 mingit vahet oluliste ja vähem oluliste üksuste vahel. Alusmääruse artikli 6 lõikes 4 on vähem oluliste üksuste suhtes hoopis märgitud, et EKP-l on teatavad kohustused[17] seoses artikli 4 lõike 1 punktides b, d–g ja i kindlaksmääratud ülesannetega, samas kui riiklikel pädevatel asutustel on seoses nende ülesannetega teised kohustused. Vähem oluliste üksuste puhul on EKP ainukohustus alusmääruse artikli 4 lõike 1 punktides a ja c loetletud ülesanded.

51. Alusmääruse artikli 6 lõike 5 punktis a on sätestatud, et EKP väljastab riiklikele pädevatele asutustele määrusi, suuniseid või üldisi juhiseid, mille kohaselt riiklikud pädevad asutused täidavad artiklis 4 kindlaks määratud ülesandeid.[18] Kui see on vajalik kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise tagamiseks, võib EKP otsustada teostada ise vahetult kõiki asjakohaseid volitusi ühe või enama vähem olulise üksuse suhtes.[19] Lisaks on EKPd volitatud teostama süsteemi toimimise üle järelevalvet,[20] ta võib igal ajal kasutada alusmääruse artiklites 10–13 osutatud volitusi[21] ning võib taotleda riiklikelt pädevatelt asutustelt teavet nende poolt ülesannete täitmise kohta.[22]

52. Seevastu riiklikud pädevad asutused täidavad alusmääruse artikli 4 lõikes 1, välja arvatud selle punktides a ja c sätestatud ülesandeid ja vastutavad nende täitmise eest ning võtavad vastu kõik asjakohased järelevalveotsused vähem oluliste üksuste suhtes vastavalt artikli 6 lõikele 7 EKP poolt „riiklike pädevate asutustega konsulteerides“ kinnitatud raamistiku alusel.[23] Selle raamistiku alusel võttis EKP vastu ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse, sealhulgas selle artiklid 70 ja 71, milles on sätestatud reeglid „konkreetsete asjaolude“ olemasolu tuvastamiseks.[24]

53. Võttes arvesse EKP-le vähem oluliste üksuste suhtes antud pädevuste mahtu ning selgelt teisest ja täiendavat rolli, mida riiklikud pädevad asutused selles suhtes alusmääruse kohaselt mängivad, ei saa ma nõustuda apellandi väitega, et neile asutustele on jäetud nende senised pädevused kõnealuste üksuste suhtes. EKP on seega ainupädev teostama usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet vähem oluliste üksuste üle alusmääruse artikli 4 lõikes 1 nimetatud üheksa ülesande osas ning teda abistatakse[25] alusmääruse artikli 4 lõike 1 punktides b, d–g ja i nimetatud ülesannete täitmisel.

16 Samuti nähtub alusmääruse põhjendusest 15 selgelt, et silmas peeti teatavate järelevalvet puudutavate eriülesannete andmist EKP-le. Lisaks märgitakse alusmääruse põhjenduses 28, et „[j]ärelevalveülesanded, mida ei anta EKP-le, peaksid jääma riiklikele asutustele“. Näide ülesannetest, mis peaksid jääma selles põhjenduses märgitu kohaselt riiklikele asutustele, ei kattu EKP-le alusmääruse artikli 4 lõikes 1 antud ülesannetega (vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 57). Vastupidi apellandi väitele ei leidnud Üldkohus ühelgi hetkel, et nende järelevalveülesannete loetelu, mis peaksid jääma riiklikele asutustele, on ammendav. Sõnadest „peaksid hõlmama“ [include] selles põhjenduses on ilmne, et see ülesannete loetelu on näitlik.

17 Loetletud alusmääruse artikli 6 lõikes 5.

18 Välja arvatud alusmääruse artikli 4 punktides a ja c nimetatud ülesanded.

19 Alusmääruse artikli 6 lõike 5 punkt b.

20 Alusmääruse artikli 6 lõike 5 punkt c.

21 Alusmääruse artikli 6 lõike 5 punkt d.

22 Alusmääruse artikli 6 lõike 5 punkt e.

23 Alusmääruse artikli 6 lõige 6. Riiklikud pädevad asutused peavad siiski teavitama EKPd alusmääruse artikli 6 lõike 6 alusel võetud meetmetest ja koordineerima need meetmed hoolikalt EKPga. Lisaks peavad nad andma EKP-le korrapäraselt aru võetud meetmete kohta.

24 Alusmääruse artikli 6 lõige 7.

25 Vt alusmääruse põhjendus 37.

54. Mis puudutab lisaks apellandi väidet alusmääruse õigusliku aluse kohta, siis ma ei saa nõustuda tema analüüsiga vaidlustatud kohtuotsuse kohta, kuna Üldkohus ei leidnud nimetatud kohtuotsuse punktides 63 ja 72, et tegemist oleks riiklike pädevate asutuste volitamisega. Neis punktides viidatakse konkreetselt EKP/liidu ainupädevusele. Igal juhul, kuivõrd alusmääruses on sätestatud, et EKP ja mitte liikmesriikide ainupädevuses on teostada vähem oluliste üksuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet alusmääruse artikli 4 lõikes 1 nimetatud üheksa ülesande osas, ei saa käesoleva ettepaneku punktis 44 toodud apellandi argument alusmääruse õigusliku aluse kohta olla edukas ning see tuleb tagasi lükata.

2) Proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamine

55. Vastupidi käesoleva ettepaneku punktis 42 toodud apellandi argumendile ei leidnud Üldkohus, et proportsionaalsuse põhimõte oleks alusmääruse artikli 6 lõike 4 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 tõlgendamisel asjakohatu. Üldkohus hoopis analüüsis seda küsimust sügavuti vaidlustatud kohtuotsuse punktides 66–85 ja viitas seda põhimõtet käsitlevale Euroopa Kohtu praktikale oma otsuse punktides 66–68.

56. ELL artikli 5 lõike 4 sõnastusest on selge, et proportsionaalsuse põhimõte on kohaldatav igasuguse liidu tegevuse sisu ja vormi suhtes, sealhulgas, nagu apellant väidab, ka siis, kui liit tegutseb oma ainupädevuse alusel.

57. Minu arvates ei saa proportsionaalsuse põhimõte muuta liikmesriikide ja liidu pädevuste jaotust, mis põhineb ELL artikli 5 lõikes 1 ja artikli 5 lõikes 2 ette nähtud pädevuse andmise põhimõttel. ELL artikli 5 lõikes 1 on sätestatud, et „[l]iidu pädevuse piire reguleerib pädevuse andmise põhimõte“. ELL artikli 5 lõikes 2 on sätestatud, et „[k]ooskõlas pädevuse andmise põhimõttega tegutseb liit aluslepingutes seatud eesmärkide saavutamiseks talle liikmesriikide poolt aluslepingutega antud pädevuse piires. Pädevus, mida aluslepingutega ei ole liidule antud, kuulub liikmesriikidele“. Seega ei saa proportsionaalsuse põhimõttele tugineda andmaks liidu pädevusi liikmesriikidele või vastupidi. Ent „[l]iidu pädevuse *kasutamist* reguleerib subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõte“.[26]

58. Tõlgendades mõisteid „konkreetsed asjaolud“ alusmääruse artikli 6 lõikes 4 ja „asjakohatu“ ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõikes 1 proportsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt, ei või EKP liigitada muidu olulist üksust vähem oluliseks, välja arvatud kui see on *muu hulgas sobiv* alusmääruse õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks *ega lähe kaugemale* nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust.

59. Seetõttu ei piisa tuvastamisest, et riiklikud pädevad asutused suudavad saavutada alusmääruse eesmärgid,[27] nagu väidab apellant, kuivõrd see tõendab vaid proportsionaalsuse põhimõtte sobivuse kriteeriumi täidetust. Pigem tuleb tuvastada ka asjaolu, et riiklike pädevate asutuste järelevalve on alusmääruse eesmärkide saavutamiseks parem[28] – tagades sellega, et muidu olulise üksuse liigitamine vähem oluliseks ei lähe kaugemale nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust.

60. Iga püüe liigitada muidu oluline üksus vähem oluliseks vastavalt alusmääruse artikli 6 lõikele 4 selle alusel, et määruse eesmärgid oleks võimalik niisama hästi saavutada riiklike pädevate asutuste otsese järelevalve abil, ei oleks mitte ainult vastuolus selles sättes ette nähtud pädevuste jaotusega liikmesriikide ja EKP vahel, vaid ei vastaks ka proportsionaalsuse põhimõttele.

26 Kohtujuristi kursiiv.

27 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 74.

28 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 40, 75 ja 80.

61. Igal juhul ma leian, et proportsionaalsuse argumendiga, nagu apellant on selle käesolevas apellatsioonkaebuses esitanud, vaidlustatakse sisuliselt kaudselt alusmääruse artikli 6 lõike 4 teise lõigu kehtivus. Nagu ma juba märkisin, nähtub selle õigusnormi struktuurist selgelt, et kui pangandusasutus vastab mõnele selles loetletud tingimustest, siis loetakse ta eelduslikult oluliseks, välja arvatud juhul, kui on selgelt tõendatud konkreetsete asjaolude esinemine. Seda rõhutab järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõige 2, milles märgitakse, et mõistet „konkreetsed asjaolud" tõlgendatakse kitsendavalt.

62. Ehkki mööndavasti ei või proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist kohasel juhul välistada, ei või sellele põhimõttele samal ajal ka tugineda viisil, mis sisuliselt tühistaks liidu seadusandja ette nähtud regulatsiooni kasuliku mõju. Ent just seda püüabki apellant sisuliselt saavutada käesolevas apellatsioonkaebuses.

63. Selles kontekstis ei jää mul muud üle, kui järeldada, et apellant ei ole ilmselgelt esitanud ühtegi argumenti, mis põhineks konkreetsete asjaolude esinemisel alusmääruse artikli 6 lõike 4 tähenduses. Selle asemel näib tema proportsionaalsuse argument kujutavat endast väidet, et kuna apellant peab võimalikuks ja isegi soovitavaks, et tema üle teostaks järelevalvet vahetult riiklik pädev asutus, siis on EKP kohustatud tõendama, et mingil põhjusel on vajalik vastupidine. Selline argument ei ole aga kuigi kooskõlas kõnealuse õigusnormi struktuuriga ning, nagu ma just märkisin, kujutab endast sisuliselt selle kaudset vaidlustamist.

64. Kõigil neil põhjusil leian, et proportsionaalsuse argument, nagu apellant on selle esitanud, ei ole põhjendatud.

c) Tõlgendamispõhimõtte ut res magis valeat quam pereat *ja kohustuse mitte nõuda* probatio diabolica*'t rikkumine*

65. Kolmandana väidab apellant, et Üldkohus on rikkunud tõlgendamispõhimõtet *ut res magis valeat quam pereat* ning kohustust mitte nõuda *probatio diabolica*'t. See argument kujutab endast sisuliselt väidet, et artikli 6 lõike 4 teises lõigus ette nähtud erandi olemasolu ei peaks olema ülemääraselt keeruline tõendada.

66. Apellant leiab, et mõistet „konkreetsed asjaolud" alusmääruse artikli 6 lõike 4 teises lõikes ei või tõlgendada selliselt, et eeldust, et seal sätestatud kriteeriumidele vastavad üksused tuleb liigitada olulisteks, ei ole kunagi võimalik ümber lükata. Ehkki „konkreetsete asjaolude" olemasoluga seotud kriteeriume tuleb järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 2 kohaselt „tõlgendada kitsalt", väidab ta, et neile kriteeriumidele peab olema ikkagi jäetud kohaldamisruum. Apellandi väitel ei suutnud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 46 ja 80 seda mõista ning muutis sellega apellandi jaoks võimatuks selliste konkreetsete asjaolude olemasolu tõendamise.

67. Apellant väidab, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80 õigusnormi, kui ta märkis, et „alusmääruse eesmärke ja põhimõtteid [peaks olema] parem saavutada riiklike asutuste otsese järelevalvega", ning et seda peavad tõendama olulised üksused. Ta väidab, et ei alusmääruses ega ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses ei ole kehtestatud sellist hierarhiat eristamaks „paremini" ja „halvemini" alusmääruse eesmärkide saavutamiseks sobivat järelevalvet. Apellandi väitel on Üldkohtu kriteerium, et riiklike asutuste järelevalve sobib „paremini", asjakohatu ning jätab olulised üksused ilma igasugusest realistlikust võimalusest tegelikult esitada selle kohtu poolt nõutavad tõendid, kuna need üksused peaksid esitama tõendid selle kohta, kuidas erinevad järelevalveasutused toimivad, samas kui sellekohaste faktide tõendamine ei ole nende üksuste pädevuses. „Konkreetsete asjaolude" reegli eesmärk alusmääruse artikli 6 lõikes 4 ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklis 70 on vältida ebakõlasid, mis tulenevad konkreetsel juhul suuruse kriteeriumi lihtsustatud kohaldamisest ning mis toovad kaasa ülemäärase pädevuse andmise EKP-le.

68. Oma kaitseks väidavad EKP ja komisjon, et „konkreetsete asjaolude“ esinemist on võimalik tõendada alusmääruse artikli 6 lõike 4 teise lõigu kohaselt. Nad viitavad reale näidetele otsuste kohta, mida EKP on selles suhtes teinud.

69. Oma vastuses väidab apellant, et EKP ja komisjoni viidatud EKP otsustes ei kohaldatud Üldkohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuses kasutatud kriteeriume. Apellandi sõnul tõendavad need EKP otsused hoopis, et EKP teeb oma otsused meelevaldselt ja juhuslikult.

70. Ma leian, et käesolev apellandi väide tuleb tagasi lükata. Sissejuhatuseks märgin, et Euroopa Kohus ei ole apellatsioonikohtuna volitatud hindama, kas EKP ja komisjoni esitatud EKP otsuste näited tõendavad nende väidet, et Üldkohtu tõlgendus alusmääruse artikli 6 lõike 4 teise lõigu kohaldamise kohta ei nõua *probatio diabolica*'t. See on faktiküsimus, mis ei kuulu apellatsioonkaebuse lahendamisel Euroopa Kohtu pädevusse.

71. Nagu olen juba märkinud, on ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõikest 2 selge, et mõistet „konkreetsed asjaolud“ alusmääruse artikli 6 lõike 4 teises lõigus tuleb tõlgendada kitsalt. Olulise üksuse liigitamist vähem oluliseks üksuseks konkreetsete asjaolude esinemise tõttu vastavalt alusmääruse artikli 6 lõike 4 teisele lõigule tuleb seega samuti pidada oma laadilt erandlikuks.

72. Ehk ei ole käesoleva apellatsioonkaebuse kontekstis vaja püüda esitada „konkreetsete asjaolude“ ammendavat määratlust. Võttes samas arvesse kõnealuse kahe määruse regulatiivseid eesmärke – mis on kõrgete järelevalvestandardite järjekindla kohaldamise tagamine seeläbi, et üksuse suhtes kohaldatakse nii riiklikul kui ka EKP tasandil samu usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet puudutavaid materiaalõigusnorme –, näib alusmääruse artikli 6 lõike 4 teises lõigus sätestatud erand pidavat silmas peamiselt neid erilisi ja ebatavalisi asjaolusid, kus üksuse liigitamine oluliseks kujutaks praktiliselt takistust nende kõrgete järelevalvestandardite järjekindlale rakendamisele.

73. Apellant väidab vastuseks, et on sisuliselt võimatu tõendada, et otsene usaldatavusnõuete täitmise järelevalve riiklike pädevate asutuste poolt võimaldab paremini saavutada alusmääruse eesmärke, kuna see nõuab teadmisi selle kohta, kuidas erinevad järelevalveasutused töötavad.

74. Mina pean seda argumenti täiesti ebaveenvaks. Võib nõustuda, et apellandi pakutud kriteeriumi on hõlpsam täita kui Üldkohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuses ette nähtut. Ent *mõlemad kriteeriumid* nõuavad põhjalikke teadmisi selle kohta, kuidas EKP ja asjaomane riiklik pädev asutus töötavad. Kuivõrd teave, kuidas EKP ja riiklikud pädevad asutused töötavad, on avalikult kättesaadav, ei suuda ma näha, miks peaks olema võimatu konkreetsel juhul tõendada, et otsene usaldatavusnõuete täitmise järelevalve riiklike pädevate asutuste poolt sobib paremini alusmääruse eesmärkide saavutamiseks. Pealegi on apellant vägagi suurte ressurssidega üksus, millel on eeldatavasti ulatuslikud teadmised panganduse valdkonna praktikast ja regulatsioonist. Kui tõepoolest esinevad „konkreetsed asjaolud“, mis võivad põhjendada alusmääruse artikli 6 lõike 4 kohaldamata jätmist, nii et EKP loovutab otsese järelevalve tagasi riiklikule pädevale asutusele, siis suudaks apellant need konkreetsed kaalutlused ilmselt kiiresti välja tuua. Samas on ta selles konkreetses küsimuses jäänud kummaliselt napisõnaliseks, eelistades tugineda käesoleva apellatsiooniasja faktilisi asjaolusid arvestades üsna teoreetilistele argumentidele proportsionaalsuse põhimõtte ja selle vahekorra kohta alusmääruse artikli 6 lõike 4 sätetega.

2. Ilmne viga faktiliste asjaolude hindamisel

75. Apellatsioonkaebuse esimese väite teises osas väidab apellant, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 101–112 õigusnormi, kui ta jättis uurimata apellandi tõstatatud erilised asjaolud ning hindamata, kas apellandi puhul eksisteerisid „konkreetsed asjaolud" vastavalt alusmääruse artikli 6 lõike 4 teisele lõigule. Üldkohus seda ei hinnanud, vaid pelgalt tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 108, et hageja ei ole väitnud, et riigisisene järelevalve on alusmääruse eesmärkide saavutamiseks parem kui EKP otsene järelevalve.

76. EKP ja komisjon paluvad see argument tagasi lükata. Ma nõustun nendega.

77. Nagu ma olen juba märkinud, ei vaidle apellant vastu asjaolule, et faktid, mis ta esitas koos oma hagiavaldusega esimeses kohtuastmes toetamaks oma argumenti, et ta tuleks liigitada vähem oluliseks üksuseks, olid suunatud pelgalt tõendamisele, et EKP otsene järelevalve ei ole vajalik.[29]

78. Kui Üldkohus oleks omal algatusel uurinud apellandi esitatud fakte, et hinnata, kas riiklike pädevate asutuste otsene järelevalve oleks *parem* alusmääruse eesmärkide saavutamiseks, siis oleks ta minu arvates rikkunud keeldu teha otsus *ultra petita*.[30] See küsimus, mida apellant oma esimese kohtuastme hagis ei tõstatanud, ei kujuta endast avalikul huvil põhinevat küsimust, mille Üldkohus võiks tõstatada omal algatusel.

79. Apellant vaidlustab ka Üldkohtu hinnangu vaidlustatud kohtuotsuse punktides 109–111, milles nimetatud kohus lükkas tagasi tema väite, et tema tegevust reguleeriva õigusliku raamistiku ja kontrollivate asutuste mitmekesisus tähendab, et kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise eesmärgi saavutamiseks on riiklikel asutustel parem omavahel koos töötada kui teha seda EKPga alusel, et apellant ei olnud esitanud mingeid tõendeid, millest nähtuks, et koostöö asjaomaste Saksamaa ametiasutuste vahel oleks lihtsam kui see oleks EKPga.

80. Vaidlustatud kohtuotsuse punktist 109 nähtub, et alles oma vastuses esimeses kohtuastmes esitas apellant mõningaid tõendeid eesmärgiga näidata, et riikliku pädeva asutuse järelevalve suudaks paremini saavutada alusmääruse eesmärke. Olenemata küsimusest, kas Üldkohus oleks pidanud seda tõendusmaterjali analüüsima, kuivõrd see kujutas endast, nagu EKP ja komisjon väidavad, uut õigusväidet ega olnud seetõttu vastuvõetav, ei ole apellant minu meelest tegelikult väitnudki, et Üldkohtu hinnang vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111 oleks ebaõige. Apellant väidab käesolevas apellatsioonkaebuses pelgalt seda, et talle ei teatatud, et ta oleks pidanud sellised tõendid esitama, ning et igal juhul oleks sellega talle pandud võimatu koorem.

81. Kuivõrd apellant on selle väite esitanud, on tema kohus esitada tõendid selle põhjendamiseks. Lisaks, võttes arvesse minu vastust käesoleva ettepaneku eelmises osas[31], ei veena mind apellandi väide, et ta ei saa esitada tõendeid, mis puudutavad riigisiseseid õigusraamistikke ning riiklike asutuste ja EKP tegevust, kuna nende kõigi puhul saab lähtuda avalikest allikatest. Kui järelevalve apellandi üle EKP tasandil mõjutaks tõenäoliselt kõrgetasemeliste regulatiivsete pangandusstandardite kohaldamist, siis piisab taas, kui märkida, et apellandil on kahtlemata vajalik asjatundlikkus ja ressursid, mis võimaldaksid tal oma väiteid tõendada. Jällegi ei saa ma jätta tõdemata, et ta ei ole seda teinud, eelistades selles küsimuses tugineda sisuliselt abstraktsetele proportsionaalsusel põhinevatele argumentidele.

29 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 104.

30 Liidu kohtutes toimuvat menetlust reguleerivatest normidest, eelkõige Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklist 21 ning Üldkohtu kodukorra artiklist 76 ja artikli 84 lõikest 1 tuleneb, et põhimõtteliselt määravad kindlaks ja piiritlevad kohtuvaidluse selle pooled ning liidu kohus ei saa teha otsust *ultra petita*: vt nt 3. mai 2018. aasta kohtuotsus EUIPO *vs.* European Dynamics Luxembourg jt (C-376/16 P, EU:C:2018:299, punkt 33).

31 Vt eelkõige käesoleva ettepaneku punkt 74.

3. Ekslik keeldumine tuvastamast, et EKP ei olnud kasutanud oma kaalutlusõigust ja oli rikkunud uurimiskohustust

82. Apellatsioonkaebuse esimese väite kolmandas osas väidab apellant, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et EKP ei olnud rikkunud kohustust kasutada oma kaalutlusõigust, kuivõrd „haldusmenetluses [apellandi] esitatud argumentide eesmärk oli eranditult tõendada, et alusmääruse eesmärke oli võimalik saavutada otsese järelevalvega, mida [apellandi] üle teostavad riiklikud asutused“. Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 140 jj ebaõigesti, et EKP-le „ei saa […] ette heita kaalutlusõiguse teostamata jätmist seetõttu, et ta lükkas asjasse puutumatud argumendid koheselt tagasi“.

83. Samamoodi on apellandi arvates õigusnormi rikkuv Üldkohtu järeldus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 149, et „asjaolud, mille arvesse võtmata jätmist EKP-le ette heidetakse, ei olnud ühtse järelevalvemehhanismi artikli 70 lõike 1 sõnastust arvestades asjakohased“ ja et seega „ei saa EKP-le tulemuslikult ette heita seda, et ta jättis selle sätte kohaldamisel need asjaolud arvesse võtmata“.

84. Apellant väidab, et esitatud faktid ei olnud EKP uurimismenetluse läbiviimisel ja kaalutlusõiguse teostamisel asjakohatud, kuivõrd apellant oli neile tuginenud toetamaks õige õigusliku kriteeriumi kohaldamist vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõikele 1. Igal juhul ei või EKP ega Üldkohus lükata menetlusosalise argumenti lihtsalt tagasi kui „asjakohatut“ ainuüksi selle alusel, et nende vaatenurgast põhineb vastav argument valel õiguslikul alusel. Vastupidi, EKP peab kaaluma kõiki asjakohaseid fakte ja teostama täielikult oma kaalutlusõigust. Vaidlusaluses otsuses ei ole EKP seda nõuet järginud.

85. EKP ja komisjon väidavad, et see argument tuleks tagasi lükata. Ma nõustun nendega.

86. Kuivõrd mõistete „konkreetsed asjaolud“ alusmääruse artikli 6 lõike 4 teise lõigu tähenduses ja „asjakohatu“ ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 tähenduses õige õiguslik kriteerium on, kas alusmääruse eesmärkide saavutamine oleks paremini tagatud riiklike pädevate asutuste otsese järelevalve abil, siis olen seisukohal, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 140 ja 149 õigesti, et argumendid või tõendid, mis on mõeldud tõendama erinevat õiguslikku kriteeriumi, nimelt seda, et Saksamaa pädevate asutuste järelevalve oleks piisav nende eesmärkide saavutamiseks, on asjakohatud. Seega järeldas Üldkohus õigesti, et EKP ei ole oma võimu kuritarvitanud sellega, et jättis ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõiget 1 kohaldades õigusvastaselt oma kaalutlusõiguse teostamata, ega ole jätnud arvesse võtmata kõiki *asjakohaseid* asjaolusid.

87. Lisaksin, et kui Üldkohus või ka EKP oleksid lähtunud tõendusmaterjalist, mis pelgalt tõendab, et Saksamaa pädevate asutuste järelevalve oleks piisav alusmääruse eesmärkide saavutamiseks, ent millest ei nähtu lisaks, et selle määruse eesmärkide saavutamine oleks paremini tagatud riiklike pädevate asutuste otsese järelevalve abil, oleksid nad rikkunud õigusnormi.

B. Apellatsioonkaebuse teine väide: moonutatud on vaidlusalust otsust ning põhjendamise nõudeid on valesti hinnatud

88. Apellatsioonkaebuse teine väide jaguneb kahte ossa.

1. Üldkohus moonutas vaidlusaluse otsuse põhjendusi

89. Apellant väidab, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 31 ja 34 moonutas Üldkohus vaidlusaluse otsuse põhjendusi ja rikkus sellega õigusnormi.[32]

90. Apellandi väitel pööras Üldkohus esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 31 ümber vaidlusaluse otsuse lausete järjekorra ja teiseks seostas selle otsuse vaidlustusnõukogu 20. novembri 2014. aasta arvamusega[33], ehkki vaidlusalusest otsusest endast sellist seost ei nähtu. Apellant rõhutab fakti, et vaidlusaluses otsuses on pelgalt märgitud, et järelevalve alla kuuluva üksuse liigitamine oluliseks ei ole vastuolus alusmääruse eesmärkidega. Vaidlusaluses otsuses ei märgita, et just sel põhjusel ei ole apellandi järelevalve „asjakohatu“ ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 tähenduses. Üldkohus leidis, et vaidlustusnõukogu oli rõhutanud fakti, et apellant pidi tõendama selliste asjaolude esinemist, mis tõendavad, et alusmääruse eesmärke on võimalik paremini saavutada riikliku pädeva asutuse otsese järelevalvega. Apellant leiab aga, et sellist väidetavat seost vaidlustusnõukogu 20. novembri 2014. aasta arvamuses ette nähtud kriteeriumide ja vaidlusaluse otsuse vahel ei eksisteeri. Vaidlusaluses otsuses ei viidata sellest arvamusest tsiteeritud kirjakohale ega ka mitte ühelegi teisele kõnealuse arvamuse punktile. Seevastu ei mainita nimetatud arvamuses „vastuolu“ alusmääruse eesmärkidega, millele vaidlusaluses otsuses viidatakse.

91. Apellant väidab, et Üldkohus, olles vaidlustatud kohtuotsuse punktis 31 kõigepealt viidanud oma ekslikule tsitaadile vaidlusalusest otsusest, uuris nimetatud kohtuotsuse punktis 34 vaidlusaluse otsuse sisu ning eelkõige EKP kontseptsiooni kohaldatavate hindamiskriteeriumide kohta. Apellant märgib, et Üldkohtu hinnangul tuleneb vaidlusaluse otsuse ja vaidlustusnõukogu arvamuse koostoimes lugemisest, et EKP arvates ei saa ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 kohaldamine tuua kaasa üksuse liigitamist vähem oluliseks, välja arvatud juhul, kui Saksamaa pädevate asutuste otsene järelevalve tagab alusmääruse eesmärkide saavutamise paremini kui EKP järelevalve.[34] Apellant väidab, et vaidlusaluses otsuses ei mainita seda kriteeriumi mitte kordagi.

92. EKP ja komisjon väidavad, et see argument tuleks tagasi lükata. Ma nõustun nendega.

93. Lisaks alusmääruse artikli 22 lõike 2 teises lõigus ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 33 lõigetes 1 ja 2 sätestatud EKP kohustusele oma otsuseid põhjendada näeb ELTL artikkel 296 selgelt ette, et õigusaktides[35] esitatakse nende vastuvõtmise põhjused.

94. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on huve kahjustava akti põhjendamise kohustuse, mis on üks osa kaitseõiguste tagamise põhimõttest, eesmärk esiteks anda huvitatud isikule piisavalt teavet, mille alusel ta saab veenduda, kas otsus on piisavalt põhjendatud või esineb selles vigu, mille alusel saaks akti liidu kohtus vaidlustada, ja teiseks võimaldada kohtul teostada kontrolli akti õiguspärasuse üle. ELTL artiklis 296 nõutud põhjendusest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema õigusakti autoriks oleva institutsiooni põhjenduskäik selliselt, et huvitatud isikul oleks võimalik mõista, miks meetme võtmine oli õigustatud, ja et pädeval kohtul oleks võimalik teostada kontrolli. ELTL artikliga 296 nõutavad põhjendused peavad siiski olema kohandatud asjaomase akti laadiga ja selle vastuvõtmise kontekstiga. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning seda huvi arvestades, mis võib olla selgituste saamiseks akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab. Ei ole nõutud, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki

32 Vt 27. jaanuari 2000. aasta kohtuotsus DIR International Film jt *vs.* komisjon (C-164/98 P, EU:C:2000:48, punktid 44–49).

33 Vt käesoleva ettepaneku punkt 17.

34 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 128.

35 Nii tuleb õigus- ja haldusaktides märkida nende põhjendused. Vt ka õigust heale haldusele käsitleva Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkt c, mille kohaselt see õigus kätkeb asutuste kohustust põhjendada oma otsuseid.

asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna põhjenduste piisavust ei tule hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja kõiki asjaomast valdkonda reguleerivaid õigusnorme silmas pidades. Eelkõige on õigusi kahjustav akt piisavalt põhjendatud, kui see on tehtud huvitatud isikule teada olevas kontekstis, mis võimaldab tal mõista tema suhtes võetud meetme ulatust.[36]

95. Sissejuhatuseks märgin, et pelk apellandi väide, et Üldkohus on muutnud vaidlusaluse otsuse lausete järjekorda, ei tõenda iseenesest selle otsuse moonutamist.

96. Leian lisaks, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta leidis, et vaidlustusnõukogu 20. novembri 2014. aasta arvamus[37] on seotud vaidlusaluse otsusega ja kuulub seega kõnealuse otsuse terviklikku konteksti.[38]

97. Apellant ise mitte ainult ei märgi, et see arvamus oli vaidlusaluse otsuse „lisa“ ning et sellele arvamusele viidati nimetatud otsuses kui osale kõnealuse otsuse tegemise kontekstist, vaid ta ka märgib, et alusmääruse artikli 24 lõike 9[39] ja Euroopa Keskpanga 14. aprilli 2014. aasta otsuse vaidlustusnõukogu asutamise ja selle kodukorra kohta artikli 18[40] kohaselt on EKP kohustatud lisama[41] igale oma uuele otsusele vaidlustusnõukogu arvamuse.

98. Minu meelest on alusmääruse artikli 24 lõigetest 7[42] ja 9 ilmne, et vaidlustusnõukogu arvamus, järelevalvenõukogu esitatav uue otsuse eelnõu ja EKP nõukogu poolt nimetatud artikli alusel tehtav otsus on lahutamatult seotud. See on nii vaatamata sellele, et arvamus ise ei ole EKP järelevalvenõukogule ega nõukogule siduv.[43]

99. Arvestades alusmääruse artikli 24 lõikes 7 ette nähtud järelevalvenõukogu kohustust võtta arvesse vaidlustusnõukogu arvamust ja esitada EKP nõukogule viivitamatult uue otsuse eelnõu ning asjaolu, et vaidlusaluses otsuses on jõutud samale järeldusele nagu vaidlustusnõukogu 20. novembri 2014. aasta arvamuses, leidis Üldkohus õigesti, et seda arvamust võib arvesse võtta hindamisel, kas vaidlusalune otsus on piisavalt põhjendatud.[44]

100. Seega tuleb teise väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

36 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Bamba (C-417/11 P, EU:C:2012:718, punktid 49, 50, 53 ja 54).

37 Alusmääruse artikli 24 lõikest 1 on selge, et vaidlustusnõukogu on EKP siseorgan. Apellandi argumendiga, et vaidlustusnõukogu arvamust ja vaidlusalust otsust ei või vaidlusaluse otsuse põhjenduse piisavuse hindamisel omavahel siduda, kuna kummagi neist dokumentidest on koostanud eri asutus, ei ole võimalik nõustuda, kuna need mõlemad dokumendid pärinevad samalt institutsioonilt ja moodustavad osa alusmääruse artiklis 24 ette nähtud menetlusest.

38 Alusmääruse artikli 24 lõike 1 kohaselt vaatab vaidlustusnõukogu artikli 24 lõike 5 kohaselt esitatud läbivaatamise taotluse alusel asutusesiseselt halduskorras läbi otsused, mis EKP on teinud nimetatud määrusega talle antud volituste täitmisel.

39 Selles sättes on sätestatud, et „[v]aidlustusnõukogu väljendatud arvamust, järelevalvenõukogu esitatud uut otsuse eelnõu ja EKP nõukogu poolt käesoleva artikli alusel vastuvõetud otsust põhjendatakse ja neist teavitatakse pooli“.

40 Selles artiklis on sätestatud, et „EKP nõukogu sekretär teeb osapooltele teatavaks vaidlustusnõukogu arvamuse, järelevalvenõukogule esitatud uue otsuse eelnõu ja EKP nõukogu vastu võetud uue otsuse koos asjakohaste põhjendustega“.

41 Seda terminit ennast õigusaktides ei kasutata.

42 Alusmääruse artikli 24 lõikes 7 on sätestatud, et „[v]aidlustusnõukogu esitab pärast läbivaatamise taotluse vastuvõetavuse kohta otsuse tegemist arvamuse küsimuse kiireloomulisust arvestava ajavahemiku jooksul, kuid hiljemalt kahe kuu jooksul alates taotluse saamisest, ning saadab juhtumi edasi järelevalvenõukogule uue otsuse eelnõu ettevalmistamiseks. *Järelevalvenõukogu võtab vaidlustusnõukogu arvamust arvesse ning esitab EKP nõukogule viivitamatult uue otsuse eelnõu*. Uus otsuse eelnõu tühistab esialgse otsuse, asendab selle identse sisuga otsusega või asendab selle muudetud otsusega. Uus otsuse eelnõu loetakse vastuvõetuks, kui EKP nõukogu ei ole selle suhtes esitanud vastuväiteid hiljemalt kümne tööpäeva jooksul“. (Kohtujuristi kursiiv)

43 Vt Euroopa Keskpanga 14. aprilli 2014. aasta otsuse vaidlustusnõukogu asutamise ja selle kodukorra kohta artikli 16 lõige 5.

44 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 127.

2. Üldkohus jättis tähelepanuta, et vaidlusaluses otsuses ei ole täidetud põhjendamiskohustust

101. Teise väite teises osas väidab apellant, et kuna Üldkohus moonutas vaidlusaluse otsuse sisu ja asendas EKP põhjendused enda omadega, jättis ta tähelepanuta, et vaidlusaluses otsuses ei ole täidetud põhjendamiskohustust. Apellandi väitel on vaidlusaluse otsuse põhjendused ebaloogilised ning sisemiselt vastuolulised.

102. Kuivõrd teise väite see osa lähtub eeldusest, et vaidlusaluse otsuse ja vaidlustusnõukogu 20. novembri 2014. aasta arvamuse vahel puudub seos ning et viimati nimetatu ei kuulu konteksti, milles vaidlusalune otsus on tehtud, siis ma leian, et ka see väide tuleks tulemusetuna tagasi lükata.

103. Täielikkuse huvides teen siiski ettepaneku käsitleda mitut apellandi argumenti.

104. Apellant leiab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta ei tuvastanud, et vaidlusaluses otsuses ei ole märgitud selle õiguslikke aluseid, kuna vaidlusaluses otsuses EKP pelgalt kõrvutab erinevaid õiguslikke kriteeriume. Nii ei olevat vaidlusaluses otsuses selgelt märgitud faktilisi asjaolusid, mida EKP kavatses arvesse võtta otsustamisel, kas üksuse liigitamine oluliseks on asjakohatu.

105. Apellant märgib, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 133, et ei esine „vastuolu ühelt poolt vaidlustusnõukogu arvamuses sisalduva tõdemuse, et „konkreetsete asjaolude“ esinemise korral peab alusmääruse eesmärke ja eelkõige kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise tagamise vajadust paremini kindlustama riiklike asutuste otsene järelevalve, ning teiselt poolt vaidlusaluses otsuses sisalduva viite vahel asjaolule, et selleks, et ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõige 1 oleks kohaldatav, peaks EKP otsene järelevalve [apellandi] üle olema vastuolus alusmääruse eesmärkidega“.

106. Ma leian samuti, et nende kahe seisukoha vahel puudub vastuolu ning et asjaomaste dokumentide seotust arvestades on esimene pigem pelgalt teist selgitav, võttes arvesse asjaomast õigusraamistikku. Alusmääruse artikli 6 lõike 4 teise lõigu kohaselt peavad esinema „konkreetsed asjaolud“, et muidu olulise üksuse saaks liigitada vähem oluliseks, millest tulenevalt teostaksid otsest usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet riiklikud pädevad asutused ja mitte EKP. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõike 1 kohaselt esinevad „konkreetsed asjaolud“ muu hulgas siis, kui järelevalve alla kuuluva üksuse liigitamine oluliseks on asjakohatu, võttes arvesse alusmääruse eesmärke ja põhimõtteid. Seega on arvamuses ja vaidlusaluses otsuses rõhu asetamine alusmääruse eesmärkidele täielikult kooskõlas kõnealuse õigusraamistikuga ega ole vastuoluline. Apellant vaidleb tegelikult vastu vaidlusaluses otsuses/vaidlustusnõukogu arvamuses[45] ette nähtud ja Üldkohtu poolt õiguspäraseks loetud nõudele[46] tõendada, et kõrgete järelevalvestandardite järjepidevat kohaldamist on parem tagada riiklike pädevate asutuste otsese järelevalvega. See on sisuline ja mitte põhjenduste piisavuse küsimus.[47]

107. Apellant leiab samuti, et Üldkohus jättis arvesse võtmata, et EKP ei analüüsinud vaidlusaluses otsuses tema poolt haldusmenetluses tõstatatud argumente. Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et EKP ei ole kohustatud esitama üksikasjalikke põhjendusi apellandi argumentide tagasilükkamise põhjuste kohta, kuna need olid EKP eelistatud tõlgendust arvestades „ilmselgelt asjasse puutumatud“. Apellant väitis Üldkohtus ja väidab endiselt ka Euroopa Kohtus, et ei vaidlusalusest otsusest ega ka vaidlustusnõukogu arvamusest ei ole võimalik tuletada põhjuseid, miks tema argumente peeti „asjasse puutumatuiks“.

45 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 31, 32 ja 128.

46 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 81.

47 2. aprilli 1998. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Sytraval ja Brink's France (C-367/95 P, EU:C:1998:154, punkt 67).

108. Ma leian, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et apellandil oli kerge vaevaga võimalik vaidlusalusest otsusest ja vaidlustusnõukogu arvamusest tuletada, miks tema argumendid, mis minu arvates selgelt toetavad täiesti teistsugust „konkreetsete asjaolude" kriteeriumi kui see, millest lähtuti vaidlusaluses otsuses ja arvamuses, olid „ilmselgelt asjasse puutumatud".

109. Seega tuleks teise väite teine osa tagasi lükata kui tulemusetu ja igal juhul kui põhjendamatu.

C. Apellatsioonkaebuse kolmas väide: Üldkohus on rikkunud menetlusnorme, kuna ta on lähtunud menetluse esemega mitte seotud aspektidest

110. Apellant leiab, et vaidlustatud kohtuotsus rikub tema õigust olla ära kuulatud ning võistleva menetluse põhimõtet, mis on ELi õiguse aluspõhimõtted. Apellandi väitel rajas Üldkohus oma vaidlustatud kohtuotsuse kahele otsustavale küsimusele, mis ei olnud menetluse esemeks, nimelt nõudele tõendada, et Saksamaa pädeva asutuse järelevalve oleks asjakohasem kui EKP järelevalve, ning nimetatud asutuse ja liidumaa rahandusministri koostöö tõendamisele.

111. Apellant märgib, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 46, et mõistet „konkreetsed asjaolud" tuleb „tingimata mõista üksnes nii, et EKP otsese järelevalve teostamine, mille toob kaasa üksuse liigitamine „oluliseks", on alusmääruse eesmärkide saavutamiseks vähem sobiv kui selle üksuse üle otsese järelevalve teostamine riiklike asutuste poolt". Üldkohus rajas oma otsuse faktile, et apellant ei olnud väitnud, et Saksamaa pädeva asutuse otsene järelevalve oleks olnud alusmääruse eesmärkide saavutamiseks parem kui EKP otsene järelevalve.[48] Kuivõrd seda kriteeriumi ei maininud menetluse käigus ka EKP ega Üldkohus ning sellele ei viidata asjaomastes õigusnormides, rikkus Üldkohus apellandi õigust olla ära kuulatud ning menetluse võistlevuse põhimõtet. Üldkohus tegi seetõttu „üllatusliku kohtuotsuse".

112. Apellant väidab samuti, et Üldkohus leidis, et tema sisulised argumendid olid asjakohatud, kuna ta ei olnud väitnud, et Saksamaa pädevate asutuste otsese järelevalve abil oleks parem saavutada alusmääruse eesmärke.

113. Menetluse käigus väitis apellant seoses kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise eesmärgiga, et lisaks tema tegevuse reguleerimisele erinevate ELi ja siseriiklike õigusnormidega teostavad tema suhtes järelevalvet ka erinevad riigisisesed järelevalveasutused. Ent Üldkohus lükkas selle argumendi tagasi, märkides, et „piisab, kui märkida, et hageja ei too välja ühegi kokkuleppe või koostöö olemasolu Baden-Württembergi liidumaa ja Saksamaa ametiasutuste vahel, mis muudaks nende koostöö lihtsamaks kui see oleks EKPga".[49] Apellant märgib, et varem ei olnud EKP ega Üldkohus menetluse käigus kordagi maininud, et tõendamaks, et asjaomase Saksamaa asutuse otsene järelevalve on parem kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise eesmärgi saavutamiseks, tuleks esitada tõendid asjaomase Saksamaa asutuse, Deutsche Bundesbanki ja liidumaa vastava kokkuleppe või muul kujul toimuva koostöö olemasolu kohta.

114. EKP ja komisjon väidavad, et see väide tuleb tagasi lükata. Nõustun nendega.

48 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 88.

49 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 111.

115. Üldkohtusse esitatud hagiavalduse punktides 45 ja 46 väitis apellant, et vaidlustusnõukogu 20. novembri 2014. aasta arvamuses piiritletud „konkreetsete asjaolude“ kriteerium, nimelt et „alusmääruse eesmärke ning eelkõige kõrgeid järelevalvestandardeid oleks *parem saavutada*, kui olulisuse kriteeriumidele vastav üksus liigitada vähem oluliseks ning see jääks sellest tulenevalt asjaomase riikliku pädeva asutuse otsese järelevalve alla“, on ekslik ega tulene alusmäärusest ega ühtse järelevalvemehhanismi raammäärusest.[50] Sellele argumendile vastas EKP Üldkohtus oma kaitseväidetes põhjalikult, eelkõige oma vastuse punktides 26 ja 50.[51]

116. Juba ainuüksi eelnimetatud hageja ja kostja väidetest on selge, et menetlusosalised on Üldkohtu menetluses Üldkohtu poolt õiguspäraseks loetud „konkreetsete asjaolude“ kriteeriumi üle ulatuslikult vaielnud, millega oli tagatud apellandi õigus olla ära kuulatud ja täidetud kohtumenetluse võistlevuse nõue.

117. Asjaolu, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 88, et apellant oli oma 10. juuli 2014. aasta[52] ja 6. oktoobri 2014. aasta[53] kirjades pelgalt väitnud, et EKP poolne usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ei ole vajalik, et tagada kõrgete järelevalvestandardite järjepidev kohaldamine, ilma et ta oleks väitnud, et riigisisene järelevalve oleks nende eesmärkide saavutamiseks parem, ei tõenda, et pooled ei oleks Üldkohtu menetluses nimetatud kohtu poolt õiguspäraseks loetud „konkreetsete asjaolude“ kriteeriumi üle vaielnud[54], ning vastupidist tõendavad selgelt poolte Üldkohtus esitatud seisukohad, millele viidatakse käesoleva ettepaneku punktides 115 ja 116.

118. Mis puudutab apellandi argumenti seoses vaidlustatud kohtuotsuse punktiga 111[55], siis ei ole minu meelest võimalik sellega nõustuda. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111 lükkas Üldkohus pelgalt põhjendamatuse tõttu tagasi apellandi poolt tema repliigis Üldkohtus esitatud argumendi, et asjaomaste Saksa ametiasutuste teostatav järelevalve on parem, et saavutada kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise eesmärk, millele viitab ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 70 lõige 1.

119. Kolmas nõue tuleks põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

120. Kuna ühegi apellatsioonkaebuse väitega ei saa nõustuda, tuleks apellatsioonkaebus minu hinnangul täielikult rahuldamata jätta.

VI. Kohtukulud

121. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotamise. Nimetatud korra artikli 138 lõikes 1, mida kohaldatakse apellatsioonimenetluses vastavalt artikli 184 lõikele 1, on sätestatud, et kohtuvaidluse kaotanud pool on kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

122. Kuivõrd EKP ja komisjon on taotlenud kohtukulude väljamõistmist ja apellant on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb apellandi kohtukulud jätta tema enda kanda ning mõista temalt välja EKP ja komisjoni kohtukulud.

50 Vt ka apellandi poolt Üldkohtus esitatud vastuse punktid 8 ja 9.

51 Kohtujuristi kursiiv. Vt ka EKP poolt Üldkohtus esitatud vastuepliigi punktid 4, 10 ja 76.

52 Vt käesoleva ettepaneku punkt 14.

53 Vt käesoleva ettepaneku punkt 16.

54 Ning sellele viidati konkreetselt vaidlustusnõukogu 20. novembri 2014. aasta arvamuse punktis 6.7.

55 Vt käesoleva ettepaneku punkt 113.

VII. Ettepanek

123. Eeltoodud kaalutluste alusel teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata;

– jätta Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbanki kulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Euroopa Keskpanga ja Euroopa Komisjoni kulud.